

Nro 18.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Pünköst Havának 17 - dik napján
1793. esztendőben.*

Austriai Belgyiom.

Mária Kristina Austriai fő hertzeg asszony,
és Albert Saxóniai 's Tefséni hertzeg ked-
ves férje, a' kik 10. esztendőtől fogva kórmányo-
zói valának az Austriai Belgyiomnak, meg únván
az ottan gyakorta támadott belső és külső nyug-
hatatlanságokat, le mondottak felséges hivataly-
lyokról, és a' mint mondatik, Magyar Hazánk ke-
belében fogják bétses életeknek még hátra lévő
részét nyugodalomban el tölteni. Helyettek Ká-
roly fő hertzeg, felséges Urunknak testvér öttse-
tétetett Belgyiomnak fő kórmányozójává, a' ki

múlt hólnapnak 28 napján, dél után 4 és 5 óra között nagy pompával ment bé Brüsszelbe. A' leg tekintetesebb polgárok vonták bé ötet a' serfözök által ajándékozott gazdag hintájában, mellyet néhány pазsit színű forma ruhában öltözött lovas és gyalog ifjú polgárok kísírnék vala. A' városnak Pensionáriusa a' vele vólt Előjárókkal egyetemben fogadta ő nagy Hertzegségét, és illendöképen idvezelvén, által adta néki a' városnak kúlsait. Számtalan sokaság ment ki eleibe, 's rend kívül való örömmel szemlélte e' nagy vendéget. Süveg le véve és égő szövétnekekkel mentenek előtte a' városnak vénei, és más 140 tekintetes személyek. Azon úttzának házai, mellyen által ment a' fejedelem, külömb-külobmféle tapétákkal, az az, festett vásznakkal, ábrázolásokkal és fel irásokkal valának fel ékesítetve, minden úttzák és ablakok tele vóltanak nézőkkel. — Elsőben is a' fő templomot látogatta meg ő nagy Hertzegsége, holott a' Sz. *Ambrus* éneke a' harangoknak zúgása, és apró fegyvereknek ropogása alatt el végeztetvén, királyi palotájába, 's onnan a' játék néző helyre ment, és tökéletes meg elégedéssel szemlélte azon játék darabot, melly *I. Péter Orosz fejedelmet, a' törvényeket és királyokat* ábrázolta le. Ennek végbe menetele után, az úgy nevezett királyi házban gazdagon meg vendégeltetett ő N. Hertzegsége, a' vendégséget egész virattáig tartott báll követte. Egész éjjel meg vólt a' város világositva. Minden karba és állapotba helyezettett személyek rend kívül való örömet mutattanak meg hólt kedves kormányozójoknak *Károly Lotharingiai hertzegnek* nevét viselő ifjú fejedelmek iránt. A' mint hallatik, nem igen fog többé ő N. Hertzegsége a' táborba menni, hanem ennekutánna Brüsszelben lakni, mellyre egygy minapi kétséges ki menetelű történet szolgáltatott alkalmatóságot, melly röviden ebből állott. Az ellenség táborának vizsgálására kevesed magával indulván ez az ifjú hērós, tovább ment, mint sem kellett vólna, és ha a' *Lalour* dragonyosai, és néhány huszárok, szély-

lyel nem üzték volna az ötet környül kerített Frantziákat, bizonyosán az ellenség markába esett, 's rabságba esése kedvetlen következéseket húzhatott volna maga után. Az illyetén történhető eseteknek el távoztatására hagyta oda ő N. Hertzegsége a' *Márs* mezejét.

Mitsoda jusson birja a' Fels. Austriai Ház Belgyiomot, nemcsak szép, hanem valósággal szükséges dolog is meg tanúlnunk. Hajdan 17 tartományokból állott Belgyiom, és rész szerént Galliához, rész szerént Német országhoz, a' Római Birodalomnak fel állása után pedig, annak nagy alkotmányához tartozott. Minekutánna a' Frankusok attól el szakadtanak, és új monarchiat formáltak volna, Belgyiomot is el foglalták, és birták mind addig, míg a' Német Birodalom rajtok hatalmat nem vett, ekkor osztán, Flandrián és Artésián kivül, mind el vesztették. Végtére házasság, örökség, és külömbkülömbféle égygyesség által a' Burgundiai háznak örökségébe estenek. *Károly* Burgundiai hertzegnek, kit bátornek neveznek a' historicusok, semmi férfi maradéka nem lévén, égygyetlen egygy leányának *Mariának*, I. *Maximilián* Austriai hertzeggel, III. *Fridrik* Császár fiával lett öszve házassága által, 1478 elzt. a' Belgyiomi 17 tartományok is által mentenek az Austriai Házhoz. Ennek fia szép *Filep* feléségül vévén *Johannát Ferdinandus Catholicus* Spanyól király leányát, a' Spanyól birodalmat is el nyerte. Ennek fiai valának V. *Károly* Tsászár, és I. *Ferdinand*, a' kik atyai örökségeket magok között fel osztván, amannak, t. i. *Károlynak* Spanyól Ország és Belgyiom jutott, ennek pedig az Austriai tartományok. *Károlynak* fia vólt II. *Filep*, a' ki alatt a' hét tartományok a' Spanyól Monarchiától el szakadván, különös Statulsá, az az, közönséges társaságga lettenek. V. *Károly* Császár, és I. *Ferdinand* között végbe ment égygyezés szerént, II. *Károly* Spanyól királynak 1700. elzt. történt halála után, igasság szerént I. *Leopold* Császár második fiának *Károlynak*, *Mária Theresia* édes attyának kellett volna a' Spanyól

birodalmat el nyerni; de XIV *Lajos* Frantzia királynak titkos mestersége, és az akkori Spanyol fő miniszternek *Alberoni* Kárdinálnak ravalzsága miatt, nem ő, hanem az *Andegáviai* herczeg *Filep*, *Lajos* királynak unokája jutott annak bírására. E' miatt 12 éltendőkig tartott véres hadakozás támadott az Austriai és Burbóniai ház között, melly 1713 éltend. az *Utrecht*i békeféség által végeztetett el. Ennek leg nevezetesebb tzikelyei ezek vóltanak

- 1.) Hogy VI. *Károly* Tsászár egészlen le mondjon a' Spanyol birodalomról, és annak titulusánál egyebet meg ne tartson.
2. Hogy a' Belgyiomi 10 tartományok, mellyek V. *Károly* Tsászár idejétől fogva II. *Károly* Spanyol királynak haláláig Spanyol, ettől a' békefésegtől fogvást pedig Austriai Belgyiomnak nevezettek, a' fels. Austriai Háznak adatlatsanak által.
3. Hogy semmi úton módon el ne idegenitelsek az Austriai Háztól.
4. Hogy minden előbbi égyházi és polgári jussaikban és szabadtságaikban meg tartatlatsanak, és semmi változást ne tehelsenek annak igazgatásának formájában az uralkodók.
5. Hogy mindenkor az Austriai házból származtak légyenek annak fő igazgatói, akár férfi, akár állzonyi renden valók légyenek azok.

Ezekből már most könnyen által láthatyuk, mitsoda jusson levének *Mária Anna*, *Mária Therésianak* testvére, 's annak férje *Károly* Lotharingiai herczeg, 's az ő halála után *Mária Kristina* és *Albert* herczeg Belgyiomnak fő kormányozóivá. Ennek az *Utrecht*i békefésegnek ereje mellett leve *Károly* fő herczeg is, fels. Urunknak testvér öttse annak igazgatójává, kinek, a' mint fellyebb emlittetem, múlt hólnapnak 28 napján lön

azon méltóságba való bé iktatása. Az Austriai Belgyiomhoz tartozó 10 tartományok im' ezek: *Artésia*; *Flandria*; *Hennegau*, deákúl *Hannóvia*; *Namur*; *Luxemburg*; *Limburg*; felső *Geldria*; *Brabantia*; és *Mechlinia*; de nem mind egészlen. Frantzia ország birtokában vagyon egész *Artésia*; *Flandriában* Ryssel, Douay az az, Dovacum; Armentieres és Dünkerka; *Hannóviában* Valenciennes, Cambray, avagy Cameracum, Bouchain az az, Bochinium, és Conde erős várak; *Luxemburgban* Montmedy t. i. Monsmedius, Diedenhofen, másként Thionville deákúl Theodorisvilla, és Ivoix, az az, Ivodium. Ennekfelette a' szövetséges Belgák is nem keveset birnak a' Limburgi, Geldriai, Brabántziai, és Flandriai tartományokban.

Szövetséges Belgyiom.

A' Hollándiai Statusok avagy Rendek (lásd ezekről az új *M. Kurir* 15 darabjának 225 lapját) múlt Aprilisnek 26 napján tartatott gyűlésekben don gratuit, az az, önkényen való ajándék név alatt közönséges adót rendeltének a' jelenvaló háborúnak folytatására. Ennek ereje szerént két ízben, e' mostan folyó, és következő esztendőben, minden lakos értékének mértéke szerént 100 fillértől (12 fillér telzen egygy garast) egygyet fog fizetni, ki vévén a' papokat, katonákat, és azokat, a' kiknek tehetségek 2500 forintnál fellyebb nem megyen. Szükség itten ennek a' szabad társaságnak közönséges jövedelmét, és annak bé szedésének módját summásan meg emlitenünk. — Mind a' hét tartománynak különös kasszája, és jussa vagyon annak szabad tettzése szerént való folytatására; hanem a' közönséges társaságnak szükségeire kétfelé, u. m. rendes és rendkívül való fundus vagyon rendeltetve. A' rendeshez tartozik.

1. A' közönséges társasághoz tartozó külső tartományokból bé menni szokott jövedelem.

2. A' bé és ki menő portékákra vettetett harmintzadok. E' kettőből tartatik a' köz társaságnak hajó serege; de minthogy azok e' végre nem elegendők; ahozképest
3. A' fő kórmány széknek, avagy Hollándiai Rendeknek fel tételekre minden tartomány rendkívül is szokott adódzni, de nem kényszerítésből, hanem önként, a' melly adó a' környül állásokhoz képest, hol több, hol kevesebb. Illyetén adó az, a' melly a' jelenvaló háborúnak folytatására rendeltetett (h).

Rendkívül való jövedelme vagyon a' köz társaságnak, a' napnyúgoti Indiai és más kereskedő társaságoknak bizonyos esztendőkre adattatni szokott szabadtság levelekből, 's azoknak meg újításokból, a' melly gyakorta sokra megyen. A' napkeleti Indiai kereskedő társaság fizetett 1641 eszt. szabadtság levelének 25 esztendőkre lett meg újításáért 600000; 1696 eszt. ugyan azon végre, 1740-ik esztendeig 3 millió forintot. Sőt, hogyha a' szükség és környül állások azt kívánnyák, még az ezekhez a' kereskedő társaságokhoz tartozó idegen örökségek is adót fizetnek, mint tselekedtenek 1740 eszt.

(h) Jegyezzük meg, hogy nem minden tartomány fizet egyenlőképen a' száztól, hanem különböző módon.

1. Geldria	fizet	5 for.	11	Stüvert.	2	fillért.
2. Hollándia		57 —	14	—	8	—
3. Zelándia		9 —	1	—	10	—
4. Utrecht		5 —	15	—	5	—
5. Frisia		11 —	10	—	11	—
6. Transysallána		3 —	10	—	8	—
7. Gröninga		5 —	15	—	6	—
Drentia		— —	19	—	10	—

Summa 100 for. — — — —

Eggy Stüver Hollándiában 16. fillért tesz.

A' közönséges társaságnak esztendei jövedelme 21 millió forintra ; de háborúságnak idején két sőt három annyira is megyen. Az 1665 eszt. Anglusok és Hollándusok között támadott háborúkor 40; a' Spanyol országai successió miatt 1700 eszt. viseltetett hadakozás alatt pedig 55 millió forintra ment a' Hollándiai köz társaságnak esztendei adaja, a' melly, fellyebb meg jegyzett mód szerént a' tartományokra osztattatott fel.

A' magános tartományoknak jövedelmek a' közönséges adóból és harminzadokból vagyon, mellyet mindenik maga jó tettése szerént, és a' környül állásokhoz képest szokott meg határozni, hol többet, hol kevesebbet. Mellyre nézve, nem minden Belgyiomi tartományban egygy forma a' közönséges adó, mindenütt nagy, de legnagyobb *Hollándiában és Zelandiában*, és a' mint egygy nevezetes hollándiai Iró meg jegyzette, mind házasságakor, mind halálakor adót fizet a' Belga. (i) nevezetesen

1. A' házaktól és ingatlan jószágaitól való adóból, minden 12 vagy 15 fillértől égyget. Ez az adó *Verponding*-nak neveztetik.
2. Minden el adatott ingatlan jószágtól adatatott pénzből a' 40 fillért, még a' nagy hajóktól is. A' Hollándia tartományban 70,000 forintra megyen az ebből esztendőnként bé menő jövedelem,
3. Minden fiakra maradott töke pénzből a' 20 dik fillért. Ez is 70000 for. megyen.
4. A' gabona termő földekért.
5. Minden konyhára való eledelekért.
6. Inasokért, kotsisokért, lovakért, és szarvas marhákért.

(i) *Cornel. van Dynkershoek* Quaest. Jur. Publ. L. II. cap. 22. Oper. Tom. II. pag. 251. Ro-

7. Stempeles, az az, bélyeges papirosért béménő adó. Ez az utolsó réá megyen esztendőnként 40000 forintra.

Hogyha a' környül állásokhoz képest rendkívül való adó vettetik a' népre, minden esztendőben kéttzer, söt háromszor is *Verponding*-ot kell fizetni. Söt gyakorta esik, hogy mind személlytől, mind töke pénzétől adót kell adni, minden századik, vagy két századik fillért, és ilyenkor kinek kinek meg kell esküdni, hogy semmit el nem fog tagadni abból. A' nevezett adók az arra rendeltetett személlyek által szoktak bészédettetni, az *Accisan*, az az, az eleségre vetett adón kívül, a' melly néhány tartományokban, de nem mindenikben árendába vagyon ki adva.

Múlt Aprilisnek 13 napján két Monasteriumi regementek vétettek fel a' köz társaságnak szolgálattyára, mellyek le is tették immár a' hitet, és már útban vagynak. Az egész hollándiai hadisereg két részre vagyon felosztatva, az *első* 10 Escadron lovaságból, és 12 batalion gyalogságból áll, mellyet az Órániai printz *Fridrik* kormányoz; — a' *másodikat*, melly a' Gránátérosokból és más corpusokból áll, az örökös Órániai fejedelem fogja igazgatni. A' pattantyús sereg *Dupont* Obesterre vagyon bizattatva. A' hollándiai köz társaság magában gondoltatván, nem nagy; még is nagy hadi ereje vagyon, ennek előtte még nagyobb, és olly hires vólt, hogy a' leg jobbnak lenni tartatott Európában. Hajdan 40 vagy 50 ezer főből állott hadi serege, értsd hozzá, békéségnek idején, mert háborúban két annyival, söt három annyival is meg szaporitatott. A' Spanyol országi örökség miatt 1700 eszt. tá-

mae, *inquit*, reipublicae frequentandae causa, coelibatui tributum impositum; in Hollandia et Zelandia etiam nuptiis; sed ne mori quidem ibi licet impune.

madott háborúban 102000, végtére 130000 emberből állott; 1740 éltendőben csak 80 ezerből, az Aquisgranumi 1749 élt. kötött béke után pedig 40 ezerből. Mostan sem leszen több. A' lovaság 3132, a' gyalogság pedig 34335 főre megyen.

Lovassága ebből áll:

<i>Regem.</i>	<i>Escadron.</i>	<i>Ember.</i>
—	1 a' helytartó fejedelem test-)	
—	3 Gárda (örzője.)	348.
5	20 nehéz lovaság, minden regementet 348 emberre számlálván.	1740.
3	12 Dragonos, ugyan annyi főből egygy regement.	1044.
Mind öszve		3132.

Gyalogsága ebből áll

<i>Regem.</i>	<i>Batal.</i>	<i>ember.</i>
1.	2. hollándiai gárda . . .	980.
1.	2. helvétziai gárda . . .	1220.
—	— Leovardiai és Gróningai két compánia . . .	150.
26.	52. nemzeti és német gyalogság minnden regementben 731 ember. . .	19006.
5.	10. helvécziai regementet 1200 emberre számlálván.	6000.
3.	6. Scotiai katonák, egy regementet 731 főre számlálván.	2193.
1.	3. Wallon brigáda. . .	1097.
1.	— <i>Nafsovi</i> , a' melly 10 compániából állott . . .	460.
1.	<i>Waldeck</i> 10 compániából	430.
1.	Artillérista 15 compániából	1800.

—	— 4 Compánia Mina asó.	176.
—	— Tábori földmérő.	73
—	— Amsterdámnak, és Lejdá- nak városi katonái, és az Invalidusok.	800.

Summája a' gyalogságnak 34335.

Mind öfzve lovalság és gyalogság 37467. (k)

Anglia.

Londonban szüntelen bankrotiroznak, az az, szegényednek a' nagy kereskedő házak. Aprilisnek utolsó hetében, harmad nap alatt 27 gazdag kereskedők jelentették magokat, hogy ők kereskedésekben vesztettek. Velek égyütt sok apróbb familiák jutottak szegénységre, a' mellyeknek t. i. amazok nem fizethettek. Ennek a' Frantzia háborút, és a' papiros pénznek bővséget teszik okául. Ennek a' felettébb el hatalmazott bankerotirozásnak meg akadályoztatására 4 milliom font sterlinget akar *Pitth* minister, az úgy nevezett *Exchequer* Billétekre venni, és azt a' kereskedőknek még magazinumokban lévő portékáikra ki adni (l). Melly ha tökéletességre megyen, avval is fog az Angliai Státusnak adofsága öregbülni.

(k) *Belgyiomnak vizen lévő hadi erejéről, avagy hadakozó hajó seregeiről másszor fogok emlékezni.*

(l) *Exchequer Billéteknek neveztetnek Angliában az ollyatén pénz papirosok, mellyek a'*

Az a' társaság, melly a' Frantzia hajó sereg ellen tengeren úzkáló Angliai rabló hajóknak felserkentetésekre jutalmat rendelt, és a' mellyről az új *M. Kurir* 2. darabjának 27 lapján emlékezet tétetett, következő jutalmat osztogatott ki: *Macbride* Contreadmirálnak egygy 100 guinét érő kardot; *Cochrane*, *William*, *Nowel* és *Wattson* hajós kapitányoknak, égygy égygy 50 guinét nyomó ezüst-medalliot, az az, emlékeztető pénzt (*m*). Aprilisnek 25 napján sok kereskedő hajókon szolgáló hajós legényeket el vittek a' preserek, az az, erőszakosan verbuáló matrosok a' Tamesis vizen lévő hajókról. A' hajós katonák rész szerént önként vesznek szolgálatot, rész szerént, kiváltképen, ha a' szükség úgy hozza magával, erőszakosan vitettetnek arra. A' kik önként mennek, jó kéz pénzt, avagy áldomást kapnak. — Az erőszakos el vitel többire hajós legényeket, és más hadakozó hajón való szolgálatra alkalmas ifjakat érdekel. Az erőszakos verbuálók 10 's 12 erős és bátor matrosokból, az az, hajós legényekből állanak, a' kik vadász kardot kötvén tomporaikra, 's nagy korbátsokat vévén kezeikbe, egygy hajós tisztnek vezérlése alatt járnak égygyik

Westmünsteri kints tárba, az úgy nevezett *The Court of Exchequers-be* kész pénz gyanánt bé vétettetnek. Ennek fel találója volt *Montagu Károly*, a' ki idővel *Halifax Gróf*-nak neveztetett, III. *Wilhelm Angliai király* kints tárának fő *Cancellárisa*. Ezekhez hasonlók a' *Navy-Billek*, az az, azok a' papiros pénzek, mellyekkel az *Admiralisi Collegium* szokott a' hajóknak való matériákért, és más készületekért fizetni.

(*m*) *Guinee arany pénz Angliában*, és 1 font sterlinget és 1 fillinget, az az, 12 fillért te-

úttzáról a' másokra, és a' ser 's bordély házakban találtatott egészséges legényeket, erőszakosan elviszik. A' kereskedő hajókon szolgáló hajós legényeket csak a' rendkívül való szükségben szokták el vinni. Ez a' verbuálásnak módja egygyátallyában-ellenkezik az Anglus nemzetnek szabadságával, mellyet az el kerülhetetlen szükséggel szoktak a' parlamentum és ministerium szépiteni, és mentegezni. A' ki talám többet kívánna e' tárgyról tudni, olvassa meg *Archenholcznak Angliáról irt Annalisait N. III. pag. 388.*

Helvétzia.

Genevában egygy *Rotonde* nevü Frantzia fogattatott el múlt hólnapban, a' ki avval vádoltatik, hogy a' lakosokat az Előjárók ellen való pártütésre ingerlette; hogy már 300 embert hajtott maga pártjára, hogy frantzia katonákat akart a' városba titkon bé vinni, annak minden javait zsákmányra vetni, és az előjárókat mind megöletni. Nagy jutalmat igirt a' tömlötz tartónak, ha őt szabadon botsáttya, sok *Aassignata*, az az, mostani frantzia papiros pénz, és 20 ezer livra kész pénz találtatott nálla. E' mellett sok gyanús levelek, mellyeket ő a' község között ki akart szórni.

Olasz Ország.

Turinból Pedemontziumnak fő- és a' Szárdinai királynak lakó városából az iratik Aprilisnek 23 napján, hogy a' rossz idő és rendkívül ké-

szen. Vagyon kettős, ötös, fél, és negyed részü Guinee is. A' kettős 2 font sterlinget 2 fillinget; az ötös 5 font sterlinget 5 fillinget; a' fél 10 fillinget 6 fillért; a' negyed részes guinée pedig 5 fillinget és 3 fillért tesz.

gyetlenkedő szelek miatt, kénytelenek voltak a' Szárdiniai katonák a' *Raus* nevű hegyeket el hagyni, és hogy az *Aosta* hertzeg nevét viselő regimentből 11 ember veszett el a' nagy hó alatt. *Biron* Frantzia Generál fegyver szűnést kért a' Szárdiniai seregeknek fő kórmányozójától, de nem nyert, sőt inkább, úgy mutatták a' készülétek és rendelkezések, hogy nem sokára meg fogják ötet a' Szardusok támadni. Kettős hadi ereje vagyon Szárdiának, u. m. a' szárazon és a' tengeren. Szárazon való ereje békeidőben 30000, háborúban pedig 50,000 emberre megyen. A' gyalog seregek között 1 német, 1 Wallésiai, 1 Graubundi, és 1 Bernai Schweitzer regiment vagyon.

Tengeren való hadi ereje, a' Spanyol és Angliai hajó seregekhez képest csak árnyék, és néhány Schaluppokból, az az, két evedző lapátos hajókból álló. A' Szents. Pápától ki nyert engedelem mellett, jövő Juniusig 6 millió livrát tartozik a' Szárdiniai birodalomban lévő világi pap-ság a' király kintstárába adni, sőt ha a' szükség kívánádjá, a' pápai engedelem szerént 12 milliót. — — Másként a' király minden egyházi jövedelmeket ő maga szokott ki osztogatni, és azoknak egygy harmad részét magának hagyni. A' melly fekvő jószágot 1600 esztendőből fogva szerzettenek magoknak a' szerzetes papok, azokért adót tartoznak fizetni. A' papok és világiak között támadott pereket is a' polgári ízek végzik el. Végezetre jusza vagyon a' királynak Kárdinális méltoságra is, a' kit akar, a' Sz. Pápának ajánlani.

Aprilisnek közepén ismét *Nizzára*, *Pedemon-tiumnak* szép és igen erős városára ütöttek a' Frantziák, holott 150 köz embert, és egygy tífzet vesztettének el a' Szárdusok. Sokkal többen hüllötának el, és estenek sebbe ő magok közzül. Az utólsóbbak között vólt *Biron* Generálnak egygy vér szerént való atyafia is, a' ki, a' mint halla-

tik, néhány nap múlván meg is holt kapott sebében. *Onegliára* is (ez a' város a' Genuai földön fekszik, de a' Szárdiniai királyhoz tartozik), kéztzer akartak réá ütni, de mind annyiszor nagy veszteségekkel üzettettek vissza.

Hadi Történetek és Környüállások.

Aprilisnek 30 napján Spirában költ levélből azt olvassuk, hogy Landau alatt egygy kis tsata esett a' Prussusok és Frantziák között, mellyben mind két részről nem kevesen hüllottanak el. Vég-tére tsak ugyan hátrálni, és a' várba vissza nyomúlni kellett a' Frantziáknak. *Custine* Generál még is *Weisenburghban* quártélyozik, sok ezer emberből áll a' kórmánya alatt lévő hadi sereg, és *Weisenburg*'s *Lauterburg* alatt fekszik táborban, melly sok sántzal, 's más mesterséges készületekkel meg vagyon erősítve. Ennek egygyik oldalát egygy sűrű erdő és a' Rajna vize veszi körül, másik oldalát a' *Voges*us hegyeknek lántza fedezi, előtte pedig a' Landaui erős vár fekszik.

A' *Moguntziát* ostromló egygyesült Cs. K. és Prussiai seregek, három corpusra avagy testre vagynak fel osztatva. Jobbra a' *Printz Hohenloé* kórmányára bizatott sereg fekszik, és *Carlsberg*től fogva *Frankensteinig* nyúlik ki. A' második *Neustad* és *Landau* között telepedett le, ennél leszen a' *Brunsvigiai* hertzeg. A' harmadik, melyet *Gr. Wurms*er Generál kórmányoz *Fiselingen* és *Lingenfeld* között fog táborozni.

A' mint múlt alkalmatósággal meg jegyzetem, *Filep Jakab* nap előtt való éjjel el foglalták, 's egészlen le égették *Kostheimot* a' *Cassel*-ből ki tsapott Frantziák, és erős föld várakat hányván, keménnyen kezdetek onnan *Hochheim* mellett fekvő Prussiai táborra ágyúzni, és ha tovább is ott maradhattanak volna, sok kárt okoz-

hadtak volna annak. Szükségesnek itilvén a' Prus-
siai király őket onnan ki hajtani, Májusnak har-
madik napján jókor reggel, egy gránátéros, és
egy fusilier bataliont küldött ellenek, mellyek
oroszláni bátorsággal rohanván az ellenségnek
sántzaira, néhány óráig tartó viaskodások után
ki üzték őket onnan, e' mellett 1 ágyút is nyer-
tenek. A' győzedelmesek közül 1 fő tizt, 3 all
tizt, és 8 köz ember hólt meg; 3 fő tizt, 2 all
tizt, 91 köz ember esett sebbe; 4 all-tizt és 38
köz ember tévelyedett el. Ezen győzedelem után,
Kosthejmban maradott a' gránátéros batalion, a'
más pedig t. i. a' fusilier batalion vissza ment a'
Hochhejmi táborba. Észre vévén e' dolgot az
onnan el üzetett Frantziák, négy batalionnal men-
tek oda vissza, 's körül fogták az ott maradott
Prussus granatérosokat, és hogyha egy más ba-
talion Prussus sereg nem ment volna segítségekre,
bizonyossan mind egy lábbig le vágdalták volna,
de így is, tsak nem mindnyájaokat meg sebbesi-
tették. Azóltától fogva ismét *Kosthejmban* vagy-
nak a' Frantziák, és keményen bé sántzolták ma-
gokat.

Május. 4 napján mind két részről tsendefség
vólt, és néhány ágyú ropogáson kívül semmi nem
történt. Az azt követett éjtzakán ismét ki ütöttek
a' Moguntziában fekvő Frantziák, 's porrá éget-
ték *Monbachot*.

Május. 5 napján keményen ágyúztak batté-
riáikból. Az azt követett éjjel újabb próbát tet-
tek a' Kosthejmban fekvők; hanem a' mint haly-
lyuk, nagyon meg balhazták őket a' Prussusok.

Az eddig *Wurmser* Generál, kórmánya alatt
vólt Darmstadi seregek, közelebb menvén Mo-
guntziához, a' Prussiai táborhoz tsatolták ma-
gokat.

A' Pr. *Conde* vezérlése alatt lévő ki költözött
Frantziákból álló sereg, April. 25 napján, Spirá-
ban azon lábra állittatott, mellyen vagynak most
a' Cs. K. seregek.

A' Rajna vizén túl, *Lejmershejm* vidékén Májusnak 1. napján eggy kis tsata esett a' *Michalovits* szabad katonái és a' Frantziák között. Mind két részről estenek el néhányan. Az elsőbbek közül, a' kik kevesebb számmal vóltanak amazoknál, 15 köz ember és 1 adjutáns vágattattak le, még többen estenek sebbe, ezek között eggy fő tizt is, a' ki még az nap meg hólt sebében. A' többi vissza vonta magát. Mennyin hóltanak meg az ellenség közül nem tudatik.

Májusnak 6 napján reggeli 5 órakor ismét próbát tett az ellenség, és egész erejét Hochhejm ellen fordította. Az ott lévő Prussus katonák két egész óráig védelmezték magokat, és ágyú 's apró fegyver tüzők által vissza is üzték. A' tsata pia-tzon húszan húllottanak el a' Frantziák közzül, és mintegy 100 estenek sebbe. A' Prussusok közül, a' kik a' föld várba vették magokat, 's onnan lövöldöztenek az ellenségre, eggy sem hólt meg, hárman kaptanak sebet. Következett éjjel, eggy és két óra között ismét ki ütöttek *Kosthejmből* a' téglá vető ház ellen, holott eggy kár-tátsal meg töltetett ágyújok vólt a' Prussusoknak. Közelgetvén hozzájuk, így kiáltottak: *A' Frantzia linia truppok* akarnak hozzájuk által szökni, azomban közelebb menvén hozzájuk tüzet adtának reájok. Mellyen meg bosszonkodván a' Prussusok, mind az ágyúból, mind az apró fegyverből keményen lövöldöztek ellenek. Mintegy 600 Frantziát terítették le a' földre, közülök 8 ember kapott sebet. A' tsata reggeli 3 óráig tartott.